

THE LIGHT OF TORAH

א. נר איש וביתו

1. bShabbat 21b

It was taught in a *beraita*: the *mitzvah* of *Hanukkah* is *ner ish u-beito*. The *mehadrin* is one light for each and every person. And the *mehadrin min ha-mehadrin*, Beit Shammai says: on the first day one lights eight and, from that point, decreases. Beit Shammai says: on the first day one lights one and, from that point on, increases.

2. Rashi, Shabbat 21b, s.v. “*Ner Ish U-Beito*”

One light each night; and one light is sufficient for the person and all his household.

3. bShabbat 23a

Said R. Hiyya b. Ashi in the name of Rav: on who lights *nerot Hanukkah* needs to make a *berakhah*. And R. Yirmiyah said: one who sees *nerot Hanukkah* needs to make a *berakhah*. Said R. Yehuda: on the first day one who sees makes two *berakhot* and one who lights makes three. From this point on, one who lights makes two while one who sees says one. Which *berakhah* does he stop saying? *Sheheḥeyanu*. Why not *she-asah nissim*? Because the miracle is relevant on all the days.

4. Tosafot, bSukkah 46a s.v. “*ha-Ro’eh*”

For all other *mitzvot*, such as *lulav* and *sukkah*, there is no requirement for one who sees the *mitzvah* to make a *berakhah* but only for *nerot Hanukkah*? It is because of our love of the miracle. It is also because there are many people who do not have homes and they can thus not fulfil the *mitzvah*. The first reason, however, is preferable so as not to raise the question regarding *mezuzah*, and furthermore, one can explain that it is improper to institute a *berakhah* to be made by one who sees that would not be recited by one who fulfils the actual *mitzvah*.

1. תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

תנו רבנן: מצות חנוכה, נר איש וביתו. והמהדרין, נר לכל אחד ואחד. והמהדרין מן המהדרין, בית שמאי אומרים: יום ראשון מדליק שמנה, מקאן ואילך פוחת והולך. ובית הלל אומרים: יום ראשון מדליק אחת, מקאן ואילך מוסיף והולך.

2. רש"י שם ד"ה נר איש וביתו

נר אחד בכל לילה; ואיש וכל בני ביתו סגי להו בנר אחד:

3. תלמוד בבלי מסכת שבת דף כג עמוד א

אמר רב תיבא בר אשי אמר רב: המדליק נר של חנוכה צריך לברך. ורב ירמיה אמר: הרוצה נר של חנוכה צריך לברך. אמר רב יהודה: יום ראשון, הרוצה מברך שתיים, ומדליק מברך שלש. מקאן ואילך, מדליק מברך שתיים, ורוצה מברך אחת. מאי ממעט? ממעט זמן: ונימעוט נס? – נס כל יומי איתיה.

4. תוס' מסכת סוכה דף מו עמוד א ד"ה הרואה

בשאר מצות כגון אלולב וסוכה לא תקינו לברך לרואה אלא גבי נר חנוכה? משום חביבות הנס. וגם משום שיש כמה בני אדם שאין להם בתים ואין בידם לקיים המצוה. וטעם ראשון ניחא דלא תיקשי ליה מזוזה, ועוד יש לפרש דאין שייך לתקן לרואה ברכה שאין העושה מברך:

5. Rambam, *Mishneh Torah*, *Hanukkah* 4:1

How many lights are lit on *Hanukkah*? The *mitzvah* is that, in each and every house, one light should be lit, whether there are many people in one house or only one.

6. Rambam, *Ma'amar Kiddush Hashem*

By the same token, we are familiar with the evil and repressive decrees imposed by the wicked Seleucid Kingdom upon our people. Among them was a prohibition against closing the door of a home so that there was no privacy in which to perform *mitzvot*.

7. bShabbat 23a

Rav Sheshet said: A guest is obligated in lighting the *Hanukkah* light in the place where he is being hosted. The Gemara relates that Rabbi Zeira said: At first, when I was studying in the yeshiva, I would participate with *perutot*, copper coins, together with the host [*ushpiza*], so that I would be a partner in the light that he kindled. After I married my wife, I said: Now I certainly need not do so because they light on my behalf in my house.

8. Ran, *Commentary to Rif* 10a

Even though a guest is not in his own home – we do not say that the *mitzvah* of *Hanukkah* is like *mezuzah*, for all those who do not own a house are exempt from *mezuzah*.

9. *Shulhan Arukh*, *O.H.* 675:3

A woman may light *nerot Hanukkah*, for she too is obligated. But if lit by a deafmute, someone with severe mental disabilities, or a child, no *mitzvah* has been fulfilled, even if prepared by an adult. But there are those who say that child who is has reached the age of *hinukh* is permitted to do so.

10. *Shulhan Arukh*, *O.H.* 689:2

Whether one reads [the *megillah*] or hears from someone reading, they have fulfilled their obligation. But this is only true if they heard from someone obligated in its reading. Thus, if it was read by a deafmute, a child, or someone with severe mental disabilities, the one who heard from his has not fulfilled his obligation.

5. משנה תורה לרמב"ם הלכות חנוכה פרק ד הלכה א

כמה נרות הוא מדליק בחנוכה? מצוותה שיהיה כל בית ובית מדליק נר אחד בין שהיו אנשי הבית מרבין בין שלא היה בו אלא אדם אחד.

6. רמב"ם מאמר קדוש השם

וידוע הוא כמו כן עם שקרה לישראל במלכות יון הרשעה מגורות קשות ורעות. ומכללם היה שלא יסגור אדם את פתח ביתו כדי שלא יתיחד להתעסק בשום מצוה.

7. תלמוד בבלי מסכת שבת דף כג עמוד א

אמר רב ששת: אכסנאי חייב בגר חנוכה. אמר רבי זירא: מריש כי הוינא בי רב, משתתפנא בפריטי בהדי אושפיזא. בתר דנסיבי איתתא, אמניא: השתא ודאי לא צריכנא, דקא מדלקי עלי בגו ביתאי.

8. הר"ן על הר"ף מסכת שבת דף י עמוד א

אמר רב ששת אכסנאי. אורח אע"פ שאין לו בית – דלא תימא דין נר חנוכה כדין מזוזה, דכל מי שאין לו בית פטור מן המזוזה:

9. שו"ע או"ח סימן תרעה סעיף ג

אשה מדלקת נר חנוכה, שאף היא חייבת בה; אבל אם הדליקה חרש שוטה וקטן, לא עשה כלום, ואף על פי שהניחה גדול; ויש מי שאומר בקטן שהגיע לחנוכה, מתר.

10. שו"ע או"ח סימן תרפט סעיף ב

אחד הקורא ואחד השומע מן הקורא, יצא ידי חובתו; והוא שישמע מפי שהוא חוב בקריאתה. לפיכך אם היה הקורא חרש או קטן או שוטה, השומע ממנו לא יצא.

11. Rambam, M.T. Admission into the Beit Hamikdash 9:7

It is valid if an alien lights the *menorah*. As long as a Kohen set up the lights for kindling and then left it is permitted for an alien to do so.

12. Bah, O.H. 676

I say that one who has *Hanukkah* lights lit in their house – they are only exempt from the obligation to ensure that there are lights to publicize the miracle. But in order to express gratitude for the miracle and saying *sheheheyanu*: this is an obligation on the person and so one cannot be exempt from this unless the person is there to hear the *berakhot* and say *Amen*.

11. משנה תורה לרמב"ם הל' ביאת המקדש פרק ט הל' ז

וְכֵן הַדְּלִיקַת הַנְּרוֹת בְּזָרִים לְפִיכָד אִם הֵטִיב הַכֹּהֵן אֶת הַנְּרוֹת וְהוֹצִיאָן לְחוּץ מִתֵּר לְזֶר לְהַדְּלִיקָן:

12. ב"ח אורח חיים סימן תרעו

וְתִימָה דְמָה שֶׁמִּדְלִיקִין עֲלֵיו בְּבֵיתוֹ אֵינוּ בָּא אֵלָא לְפִטוֹר אוֹתוֹ מִחֻיּוֹב הַמוּטֵל עַל מְמוֹנוֹ לְהַדְּלִיק נְרוֹת לְפָרְסָם הַנֶּס בְּרַבִּים. אֲבָל הַהוֹדָאָה עַל הַנֶּס וּבִרְכַת שֶׁהַחַיִּינוּ הוּא בְּחֻיּוֹב עַל גּוֹפוֹ וּמִזֶּה לֹא נִפְטָר כִּשְׁמִדְלִיקִין עֲלֵיו אִם לֹא שֶׁעִמַּד שֵׁם בְּשַׁעַת בְּרַכָּה וְעִנָּה אָמֵן.